EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 2.5.2011
KOM(2011) 238 lopullinen

2011/0102 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen tekemisestä sekä

Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen soveltamista koskevan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin ja Norjan kuningaskunnan välisen lisäsopimuksen tekemisestä

PERUSTELUT

1. Ehdotuksen tausta

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Amerikan yhdysvaltojen, jäljempänä ’Yhdysvallat’, välinen lentoliikennesopimus, joka allekirjoitettiin 25. ja 30. huhtikuuta 2007, jäljempänä ’EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus’, tuli voimaan 30. maaliskuuta 2008. EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksen 18 artiklan 5 kohdassa vahvistetaan, että sopimuspuolten yhteisenä tavoitteena on ”maksimoida hyödyt kuluttajien, lentoyhtiöiden, työntekijöiden ja yhteisöjen näkökulmasta Atlantin molemmin puolin ulottamalla tämä sopimus koskemaan kolmansia maita”. Lisäksi EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksen 18 artiklan 5 kohdassa kehotetaan kyseisen sopimuksen 18 artiklan 1 kohdassa perustettua sekakomiteaa ”laatimaan ehdotuksen edellytyksistä ja menettelyistä, jotka olisivat tarpeen kolmansien maiden sopimukseen liittymistä varten”. Norja ja Islanti esittivät vuonna 2007 virallisen pyynnön EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimukseen liittymisestä. EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksen 18 artiklan 5 kohdan mukaisesti sekakomitea laati 16. marraskuuta 2010 pidetyssä kokouksessaan ehdotuksen Islannin ja Norjan liittymisestä EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimukseen. Ehdotus koostuu neljän sopimuspuolen ”päällyssopimuksesta” sekä unionin, Norjan ja Islannin välisiä sisäisiä järjestelyjä koskevasta lisäsopimuksesta. Norja ja Islanti kuuluvat Euroopan yhteiseen ilmailualueeseen, joten näillä sopimuksilla varmistetaan johdonmukainen sääntelykehys lennoille Yhdysvaltojen ja EU:n lentoliikenteen sisämarkkinoilla, mukaan lukien Islanti ja Norja. Tästä koituu taloudellista etua lentoyhtiöille ja kuluttajille EU:ssa, ja sopimuksilla voidaan varmistaa erityisesti se, että EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus on johdonmukainen Skandinavian yhteisen lentoliikennepolitiikan kanssa. Ehdotuksella taataan samanaikaisesti myös EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksen kahdenvälisyyden säilyminen. Islanti ja Norja otetaan mukaan neuvotteluihin toisen vaiheen lentoliikennesopimuksesta Yhdysvaltojen kanssa.

- **Yleinen tausta**

EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus on poistanut kaikki kaupalliset esteet lennoilta minkä tahansa EU:ssa sijaitsevan paikan ja Yhdysvalloissa sijaitsevan paikan välillä. Yhdysvallat on lisäksi myöntänyt EU:n lentoyhtiöille niin sanotut seitsemännen vapauden oikeudet liikennöidä Yhdysvaltojen ja EU:n ulkopuolisten Euroopan yhteisen ilmailualueen (ECAA) maiden kuten Norjan ja Islannin välillä. ECAA:lla ei kuitenkaan ole ulkoista ulottuvuutta. EU:n lentoliikenteen harjoittajilla ei siksi tällä hetkellä ole oikeutta liikennöidä Norjan ja Islannin sekä kolmansien maiden välillä. Norjalaisilla ja islantilaisilla lentoliikenteen harjoittajilla ei vastaavasti ole tällä hetkellä oikeutta liikennöidä EU:n ja Yhdysvaltojen välillä.

EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksella on luotu kaikille unionin lentoliikenteen harjoittajille yhdenmukaiset markkinoille pääsyn edellytykset. Samalla sopimuksessa vahvistetaan uusia järjestelyjä Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen

väliselle sääntely-yhteistyölle aloilla, jotka ovat tärkeitä Atlantin ylittävän lentoliikenteen turvallisuudelle, ilmailun turvaamiselle ja lentoliikenteen tehokkaalle toiminnalle. Norja ja Islanti ovat ottaneet käyttöön yhteisön säännöstön kokonaisuudessaan ilmailupolitiikassa. Molempien maiden mukaantulolla EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimukseen varmistetaan siten, että kaikkien yhteisön säännöstöä noudattavien eurooppalaisten lentoliikenteen harjoittajien liikennöinti Atlantin yli tapahtuu yhdenmukaisen kehyksen puitteissa.

Islannin ja Norjan liittyminen EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimukseen voisi toimia esikuvana Islannin ja Norjan liittymiselle muihin unionin lentoliikennesopimuksiin (esimerkiksi Euro–Välimeri-ilmailusopimukseen Marokon kanssa).

- **Voimassa olevat aiemmat säännökset**

Päällyssopimuksen määräyksillä EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus laajennetaan koskemaan soveltuvin osin Norjaa ja Islantia. Lisäsopimuksen määräykset perustuvat EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta 25. huhtikuuta 2007 tehtyyn neuvoston päätökseen (2007/339/EY).

- **Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin**

EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksessa mainitaan nimenomaisena tavoitteena sopimuksen laajentaminen kolmansiin maihin. Päällyssopimuksella luodaan tarvittava yhteys EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksen ja Euroopan yhteistä ilmailualuetta koskevan sopimuksen välillä. Sillä ei luoda ulkoista ulottuvuutta Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen. Sopimus on johdonmukainen EU:n yleisen Islannin ja Norjan politiikan kanssa.

2. Kuulemiset ja vaikutusten arviointi

- **Intressitahojen kuuleminen**

Kuulemismenettely, tärkeimmät kohderyhmät ja yleiskuvaus vastaajista

Islannin ja Norjan liittymisestä EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimukseen on keskusteltu useissa kyseisen sopimuksen nojalla perustetun sekakomitean kokouksissa ja jäsenvaltioiden kanssa pidetyissä epävirallisissa teknisissä kokouksissa. Kaikkia näitä kokouksia on valmisteltu neuvoa-antavassa foorumissa, jossa ovat edustettuina lentoliikenteen harjoittajat, lentoasemat ja työntekijäjärjestöt.

Tiivistelmä vastauksista ja siitä, miten ne on otettu huomioon

Islannin ja Norjan liittymisestä EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimukseen on keskusteltu neljässä neuvoa-antavan foorumin kokouksessa, joissa käsiteltiin kaikkia näkökohtia yksityiskohtaisesti. Jäsenvaltioiden ja sidosryhmien huomautukset otettiin

asianmukaisesti huomioon valmisteltaessa 16. marraskuuta 2010 pidetyssä sekakomitean kokouksessa esitettyä unionin kantaa.

- **Asiantuntijatiedon käyttö**

Ulkopuolisia asiantuntijoita ei tarvittu.

- **Vaikutusten arviointi**

Sopimuksella laajennetaan EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus koskemaan Islantia ja Norjaa. EU:n lentoliikenteen harjoittajat saavat näin mahdollisuuden hyödyntää oikeuksia, jotka Yhdysvallat myönsi 30. maaliskuuta 2008 alkaen Yhdysvaltojen sekä Islannin tai Norjan väliselle matkustajaliikenteelle.

3. Ehdotukseen liittyvät oikeudelliset näkökohdat

- **Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus**

Ehdotuksessa on kaksi osaa:

– Nelikantaisen päällyssopimuksen määräyksillä EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus laajennetaan koskemaan soveltuvin osin kaikkia neljää sopimuspuolta.

– Lisäsopimuksella varmistetaan EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksen kahdenvälisen luonteen säilyminen. Komissio edustaa Norjaa ja Islantia sekakomiteassa kaikilla aloilla, jotka eivät kuulu jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan. Lisäksi annetaan säännöt tietojenvaihdosta, toisen vaiheen neuvotteluihin osallistumisesta ja edustuksesta välimiesmenettelyssä.

- **Oikeusperusta**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 100 artiklan 2 kohta yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate**

Toissijaisuusperiaatetta sovelletaan, koska asia, jota ehdotus koskee, ei kuulu unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Ehdotuksen tavoitteita ei voida saavuttaa riittävällä tavalla pelkästään jäsenvaltioiden toimin seuraavista syistä:

EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksessa on vahvistettu uusia unionin tason järjestelyjä, joilla säädellään Atlantin ylittävää lentoliikennettä ja jotka ovat korvanneet yksittäisten jäsenvaltioiden tekemät aiemmat järjestelyt. Kolmansien maiden liittyminen EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimukseen voi tapahtua vain unionin tasolla.

Tämän vuoksi ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen seuraavista syistä:

Ehdotus ei vaikuta sääntelykehykseen Euroopan yhteisellä ilmailualueella. Ehdotuksella ei muuteta EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimusta. Ehdotuksella ainoastaan varmistetaan, että ilmailualan yhteiset markkinat Euroopassa sekä EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimuksessa vahvistettu Atlantin ylittävien lentojen sääntelykehys ovat johdonmukaiset keskenään.

Ehdotuksella ei luoda EU:n ilmailuviranomaisille eikä EU:n teollisuudelle uusia velvoitteita. Sillä luodaan uusia oikeuksia EU:n lentoliikenteen harjoittajille ja taataan, että EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus on johdonmukainen Skandinavian yhteisen lentoliikennepolitiikan kanssa.

- **Sääntelytavan valinta**

Muut vaihtoehdot eivät soveltuisi seuraavista syistä:

Nelikantainen päällyssopimus ja lisäsopimus ovat tehokkaimmat tavat varmistaa sekä se, että EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus laajennetaan koskemaan kaikilta osin Islantia ja Norjaa, että se, että sopimus säilyttää kahdenvälisen luonteensa. Jos EU:n ja Yhdysvaltojen lentoliikennesopimus korvattaisiin monenvälisellä sopimuksella, EU:sta tulisi vain yksi sopimuspuoli neljän joukossa, kun taas ehdotetuilla sopimuksilla säilytetään kahdenvälinen suhde Yhdysvaltojen ja Euroopan välillä. Rinnakkaiset kahdenväliset sopimukset – 1) Islanti–Yhdysvallat, 2) Norja–Yhdysvallat, 3) Islanti–Euroopan unioni ja 4) Norja–Euroopan unioni – tekisivät tilanteesta turhan monimutkaisen eikä niillä voitaisi varmistaa, että Atlantin ylittävien lentojen sääntelykehys on täysin johdonmukainen.

4. Talousarviovaikutukset

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

2011/0102 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen tekemisestä sekä

Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen soveltamista koskevan Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin ja Norjan kuningaskunnan välisen lisäsopimuksen tekemisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin suostumuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Lentoliikennesopimuksessa, jonka Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot sekä Amerikan yhdysvallat allekirjoittivat 25 ja 30 päivänä huhtikuuta 2007, jäljempänä ’lentoliikennesopimus’, sellaisena kuin se on muutettuna lentoliikennesopimusta muuttavalla pöytäkirjalla, jonka Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot sekä Amerikan yhdysvallat allekirjoittivat 24 päivänä kesäkuuta 2010, jäljempänä ’pöytäkirja’, määrätään nimenomaisesti kolmansien maiden liittymisestä lentoliikennesopimukseen.

(2) Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 18 artiklan 5 kohdalla perustettu sekakomitea on laatinut kyseisen kohdan nojalla ehdotuksen Islannin ja Norjan kuningaskunnan liittymisestä lentoliikennesopimukseen.

(3) Sekakomitea esitti 16 päivänä marraskuuta 2010 ehdotuksen Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan väliseksi lentoliikennesopimukseksi, jäljempänä ’lentoliikennesopimus’.

(4) Komissio on neuvotellut Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin ja Norjan kuningaskunnan välisen lisäsopimuksen, joka koskee Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen soveltamista, jäljempänä ’lisäsopimus’.

(5) Sopimus ja lisäsopimus allekirjoitettiin (…) tehdyn neuvoston päätöksen 2011/XXX[1] mukaisesti [lisätään päivämäärä] sillä varauksella, että sopimukset tehdään lopullisesti myöhemmin.

(6) Kyseiset sopimukset olisi tehtävä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Tehdään Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välinen lentoliikennesopimus, jäljempänä ’lentoliikennesopimus’[2].

Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2. Tehdään Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen soveltamista koskeva Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välinen lisäsopimus, jäljempänä ’lisäsopimus’.

Lisäsopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja nimeää henkilön, jolla on valtuudet tehdä sopimuksen 6 artiklassa ja lisäsopimuksen 9 artiklassa määrätyt ilmoitukset.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään. Se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty [… paikka]

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[…]

[1] EUVL L, s. ….

[2] Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välinen lentoliikennesopimus ja sen allekirjoittamista koskeva päätös on julkaistu EUVL:ssä L, s. …..

LISÄYS 1

LENTOLIIKENNESOPIMUS

AMERIKAN YHDYSVALLAT, jäljempänä ’Yhdysvallat’,

sekä

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARIN TASAVALTA,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOAVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

jotka ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen osapuolia ja Euroopan unionin jäsenvaltioita, jäljempänä ’jäsenvaltiot’,

sekä

EUROOPAN UNIONI,

ISLANTI

ja

NORJAN KUNINGASKUNTA, jäljempänä ’Norja’, jotka

HALUAVAT edistää sellaista kansainvälistä ilmailujärjestelmää, joka perustuu lentoyhtiöiden keskinäiseen kilpailuun markkinoilla, joilla valtion puuttuminen ja sääntely on mahdollisimman vähäistä,

HALUAVAT helpottaa kansainvälisten lentoliikennemahdollisuuksien laajenemista esimerkiksi kehittämällä lentoliikenneverkostoja, jotka vastaavat tarkoituksenmukaisia lentoliikennepalveluja koskeviin matkustajien ja rahdinlähettäjien tarpeisiin,

HALUAVAT taata lentoyhtiöille mahdollisuudet tarjota matkustajille ja rahdinlähettäjille kilpailukykyisiä hintoja ja palveluja avoimilla markkinoilla,

HALUAVAT, että lentoliikenneteollisuuden kaikki sektorit, mukaan luettuina lentoyhtiöiden työntekijät, hyötyvät markkinoiden vapauttamista koskevasta sopimuksesta,

HALUAVAT varmistaa, että kansainvälinen lentoliikenne on mahdollisimman turvallista ja vaaratonta, ja vahvistavat uudelleen olevansa erityisen huolissaan ilma-aluksiin kohdistuvista teoista tai uhkista, jotka vaarantavat ihmisten tai omaisuuden turvallisuuden ja vaikuttavat kielteisesti lentoliikenteeseen sekä heikentävät yleisön luottamusta siviili-ilmailun turvallisuuteen,

OTTAVAT HUOMIOON Chicagossa 7 päivänä joulukuuta 1944 allekirjoitettavaksi avatun kansainvälistä siviili-ilmailua koskevan yleissopimuksen,

TOTEAVAT, että valtion avustukset voivat vaikuttaa kielteisesti lentoyhtiöiden kilpailuun ja voivat vaarantaa tämän sopimuksen perustavoitteiden saavuttamisen,

VAHVISTAVAT ympäristönsuojelun merkityksen kansainvälisen ilmailupolitiikan kehittämiselle ja täytäntöönpanolle,

OTTAVAT HUOMIOON kuluttajansuojan tärkeyden, mukaan lukien Montrealissa 28 päivänä toukokuuta 1999 eräiden kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämisestä tehdyn yleissopimuksen mukainen suojelu,

AIKOVAT voimassa olevilla sopimuksilla luodun kehyksen pohjalta pyrkiä avaamaan markkinoille pääsyn ja maksimoimaan hyödyt kuluttajille, lentoyhtiöille, työntekijöille ja yhteisöille Atlantin molemmin puolin,

TOTEAVAT, että niiden on tärkeää parantaa lentoyhtiöidensä pääsyä maailmanlaajuisille pääomamarkkinoille kilpailun vahvistamiseksi ja tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi,

AIKOVAT olla esikuvana muulle maailmalle edistämällä tämän elintärkeän taloussektorin vapauttamista,

TOTEAVAT, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta tehdyn Lissabonin sopimuksen tultua voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009 Euroopan unioni on korvannut Euroopan yhteisön ja on sen seuraaja ja että mainitusta päivästä alkaen kaikkia Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Amerikan yhdysvaltojen 25 ja 30 päivänä huhtikuuta 2007 allekirjoittamassa lentoliikennesopimuksessa vahvistettuja Euroopan yhteisön oikeuksia ja velvollisuuksia ja kaikkia siinä olevia viittauksia Euroopan yhteisöön sovelletaan Euroopan unioniin,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 ARTIKLA

Määritelmä

’Sopimuspuolella’ tarkoitetaan Yhdysvaltoja, Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita, Islantia tai Norjaa.

2 ARTIKLA

Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla ja tämän sopimuksen liitteellä, soveltaminen

Lentoliikennesopimuksen, jonka Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot sekä Amerikan yhdysvallat allekirjoittivat 25 ja 30 päivänä huhtikuuta 2007, jäljempänä ’lentoliikennesopimus’, sellaisena kuin se on muutettuna lentoliikennesopimusta muuttavalla pöytäkirjalla, jonka Amerikan yhdysvallat sekä Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot allekirjoittivat 24 päivänä kesäkuuta 2010, jäljempänä ’pöytäkirja’, määräyksiä, jotka on sisällytetty viitteinä, sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen sopimuspuoliin, jollei tämän sopimuksen liitteestä muuta johdu. Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, määräyksiä sovelletaan Islantiin ja Norjaan ikään kuin ne olisivat Euroopan unionin jäsenvaltioita, joten Islannilla ja Norjalla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin jäsenvaltioilla kyseisen sopimuksen nojalla. Tämän sopimuksen liitteissä olevat määräykset ovat olennainen osa tätä sopimusta.

3 ARTIKLA

Voimassaolon päättyminen

1. Yhdysvallat tai Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot voivat milloin tahansa ilmoittaa kirjallisesti diplomaattiteitse toisille sopimuspuolille päätöksestään irtisanoa tämä sopimus tai lopettaa tämän sopimuksen 5 artiklassa tarkoitettu väliaikainen soveltaminen.

Tällaisesta ilmoituksesta on toimitettava samanaikaisesti jäljennös Kansainväliselle siviili-ilmailujärjestölle (ICAO). Tämän sopimuksen voimassaolo tai sen väliaikainen soveltaminen lakkaa keskiyöllä (GMT) sen kansainvälisen ilmakuljetusliiton (IATA) liikennekauden päättyessä, joka oli käynnissä vuoden kuluttua sopimuksen irtisanomista koskevan kirjallisen ilmoituksen päiväyksestä, jollei irtisanomisilmoitusta peruuteta kaikkien sopimuspuolten sopimuksella ennen mainitun määräajan päättymistä.

2. Islanti tai Norja voi milloin tahansa ilmoittaa kirjallisesti diplomaattiteitse toisille sopimuspuolille päätöksestään irtisanoa tämä sopimus tai lopettaa tämän sopimuksen 5 artiklassa tarkoitettu väliaikainen soveltaminen. Tällaisesta ilmoituksesta on toimitettava samanaikaisesti jäljennös ICAO:lle. Tällainen irtisanominen tai väliaikaisen soveltamisen lakkautus tulevat voimaan keskiyöllä (GMT) sen kansainvälisen ilmakuljetusliiton (IATA) liikennekauden päättyessä, joka oli käynnissä vuoden kuluttua sopimuksen irtisanomista koskevan kirjallisen ilmoituksen päiväyksestä, jollei irtisanomisilmoitusta peruuteta kirjallisen ilmoituksen tehneen sopimuspuolen, Yhdysvaltojen sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sopimuksella ennen mainitun määräajan päättymistä.

3. Yhdysvallat tai Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot voivat milloin tahansa ilmoittaa kirjallisesti diplomaattiteitse Islannille tai Norjalle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus tai lopettaa tämän sopimuksen 5 artiklassa tarkoitettu väliaikainen soveltaminen Islannin tai Norjan osalta. Ilmoituksesta on toimitettava samanaikaisesti jäljennökset tämän sopimuksen kahdelle muulle sopimuspuolelle ja ICAO:lle. Irtisanominen tai väliaikaisen soveltamisen lopettaminen Islannin tai Norjan osalta tulevat voimaan keskiyöllä (GMT) sen kansainvälisen ilmakuljetusliiton (IATA) liikennekauden päättyessä, joka oli käynnissä vuoden kuluttua sopimuksen irtisanomista koskevan kirjallisen ilmoituksen päiväyksestä, jollei irtisanomisilmoitusta peruuteta Yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä kirjallisen ilmoituksen vastaanottaneen sopimuspuolen sopimuksella ennen mainitun määräajan päättymistä.

4. Tässä artiklassa tarkoitettua noottienvaihtoa varten Euroopan unionille ja sen jäsenvaltioille osoitetut diplomaattiset nootit tai, tapauksen mukaan, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden nootit on toimitettava Euroopan unionille.

5. Sen estämättä, mitä tässä artiklassa muutoin määrätään, tämä sopimus irtisanotaan samanaikaisesti, jos lentoliikennesopimus, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, irtisanotaan.

4 ARTIKLA

Rekisteröinti ICAO:ssa

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristö rekisteröi tämän sopimuksen ja sen muutokset ICAO:ssa.

5 ARTIKLA

Väliaikainen soveltaminen

Sopimuspuolet soveltavat tätä sopimusta väliaikaisesti, siinä määrin kuin se on mahdollista sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla, sopimuksen allekirjoituspäivästä sen voimaantuloon. Jos lentoliikennesopimus, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, irtisanotaan sen 23 artiklan mukaisesti tai sen väliaikainen soveltaminen lakkaa kyseisen sopimuksen 25 artiklan mukaisesti tai pöytäkirjan väliaikainen soveltaminen lakkaa pöytäkirjan 9 artiklan mukaisesti, tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen lakkaa samanaikaisesti.

6 ARTIKLA

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan myöhäisimpänä seuraavista ajankohdista:

1. lentoliikennesopimuksen voimaantulopäivänä,

2. pöytäkirjan voimaantulopäivänä tai

3. kuukauden kuluttua viimeisimmän sellaisen diplomaattisen nootin päiväyksestä, jolla sopimuspuolet vahvistavat, että kaikki tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät menettelyt on saatettu päätökseen.

Tätä noottienvaihtoa varten Euroopan unionille ja sen jäsenvaltioille osoitetut diplomaattiset nootit tai, tapauksen mukaan, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden nootit on toimitettava Euroopan unionille. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden nootin tai noottien on sisällettävä kunkin jäsenvaltion tiedonanto, jossa vahvistetaan, että jäsenvaltio on saattanut päätökseen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät menettelyt.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tämä sopimus on tehty […]ssa […] päivänä […]kuuta 2011 neljänä kappaleena.

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLESTA BELGIAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

BULGARIAN TASAVALLAN PUOLESTA

TŠEKIN TASAVALLAN PUOLESTA

TANSKAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PUOLESTA

VIRON TASAVALLAN PUOLESTA

IRLANNIN PUOLESTA

HELLEENIEN TASAVALLAN PUOLESTA

ESPANJAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

RANSKAN TASAVALLAN PUOLESTA

ITALIAN TASAVALLAN PUOLESTA

KYPROKSEN TASAVALLAN PUOLESTA

LATVIAN TASAVALLAN PUOLESTA

LIETTUAN TASAVALLAN PUOLESTA

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNNAN PUOLESTA

UNKARIN TASAVALLAN PUOLESTA

MALTAN TASAVALLAN PUOLESTA

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

ITÄVALLAN TASAVALLAN PUOLESTA

PUOLAN TASAVALLAN PUOLESTA

PORTUGALIN TASAVALLAN PUOLESTA

ROMANIAN PUOLESTA

SLOVENIAN TASAVALLAN PUOLESTA

SLOVAKIAN TASAVALLAN PUOLESTA

SUOMEN TASAVALLAN PUOLESTA

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

EUROOPAN UNIONIN PUOLESTA

ISLANNIN PUOLESTA

NORJAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

LIITE

Islantia ja Norjaa koskevat erityismääräykset

Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin on muutettuna pöytäkirjalla, määräyksiä, joita muutetaan seuraavasti, sovelletaan tämän sopimuksen kaikkiin sopimuspuoliin. Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, määräyksiä sovelletaan Islantiin ja Norjaan ikään kuin ne olisivat Euroopan unionin jäsenvaltioita, joten Islannilla ja Norjalla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin jäsenvaltioilla kyseisen sopimuksen nojalla.

1. Muutetaan lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 1 artiklan 9 kohta seuraavasti:

’alueella’ Yhdysvaltojen osalta maa-aluetta (mannermaata ja saaria), sisävesiä ja sen suvereniteettiin ja lainkäyttövaltaan kuuluvia aluemeriä sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden osalta maa-aluetta (mannermaata ja saaria), sisävesiä ja aluemeriä, joihin sovelletaan Euroopan talousalueesta tehtyä sopimusta, lukuun ottamatta Liechtensteinin ruhtinaskunnan suvereniteettiin ja lainkäyttövaltaan kuuluvia maa-alueita ja sisävesiä, mainitussa sopimuksessa tai sen korvaavassa oikeudellisessa välineessä säädettyjen edellytysten mukaisesti. Tämän sopimuksen soveltamisella Gibraltarin lentoasemaan ei katsota olevan vaikutusta Espanjan kuningaskunnan ja Yhdistyneen kuningaskunnan oikeudelliseen asemaan sen alueen suvereniteettia koskevassa riidassa, jolla kyseinen lentoasema sijaitsee, eikä Gibraltarin lentoaseman jättämiseen edelleen jäsenvaltioiden välillä 18 päivänä syyskuuta 2006 voimassa olleiden unionin ilmailualan toimenpiteiden ulkopuolelle Cordobassa 18 päivänä syyskuuta 2006 annetun Gibraltarin lentoasemaa koskevan ministereiden julkilausuman mukaisesti; ja

2. Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 23–26 artiklaa ei sovelleta Islantiin ja Norjaan.

3. Pöytäkirjan 9 ja 10 artiklaa ei sovelleta Islantiin ja Norjaan.

4. Lisätään lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, liitteessä I olevaan 1 jaksoon kohdat seuraavasti:

w. Islanti: Lentoliikennesopimus, allekirjoitettu Washingtonissa 14 päivänä kesäkuuta 1995, muutettu 1 päivänä maaliskuuta 2002 noottienvaihdolla, muutettu 14 päivänä elokuuta 2006 ja 9 päivänä maaliskuuta 2007 noottienvaihdolla.

x. Norjan kuningaskunta: Lentoliikennesopimus, saatettu voimaan noottienvaihdolla Washingtonissa 6 päivänä lokakuuta 1945, muutettu 6 päivänä elokuuta 1954 noottienvaihdolla, muutettu 16 päivänä kesäkuuta 1995 noottienvaihdolla.

5. Muutetaan lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, liitteessä 1 oleva 2 jakso seuraavasti:

Sen estämättä, mitä tämän liitteen 1 jaksossa määrätään, sellaisten alueiden osalta, jotka eivät kuulu tämän sopimuksen 1 artiklassa olevan aluetta koskevan määritelmän soveltamisalaan, jatketaan mainitun jakson e kohdassa (Tanska–Yhdysvallat), g kohdassa (Ranska–Yhdysvallat), v kohdassa (Yhdistynyt kuningaskunta–Yhdysvallat) ja x kohdassa (Norja–

Yhdysvallat) mainittujen sopimusten soveltamista kyseisten sopimusten määräysten mukaisesti.

6. Muutetaan lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, liitteessä 1 oleva 3 jakso seuraavasti:

Sen estämättä, mitä tämän sopimuksen 3 artiklassa määrätään, Yhdysvaltojen lentoyhtiöillä ei ole oikeutta tarjota pelkkiä rahtikuljetuksia, jos ne eivät ole osa Yhdysvaltojen ja jäsenvaltioissa sijaitsevien paikkojen välistä liikennettä, lukuun ottamatta Tšekin tasavaltaan, Ranskan tasavaltaan, Saksan liittotasavaltaan, Luxemburgin suurherttuakuntaan, Maltan tasavaltaan, Puolan tasavaltaan, Portugalin tasavaltaan, Slovakian tasavaltaan, Islantiin ja Norjan kuningaskuntaan saapuvaa tai sieltä lähtevää liikennettä.

7. Lisätään lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, liitteessä 2 olevan 3 artiklan loppuun virke seuraavasti:

Islannin ja Norjan osalta järjestelmään sisältyvät muun muassa, ei kuitenkaan ainoastaan, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53, 54 ja 55 artikla ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, sellaisena kuin se on sisällytetty Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen, 101, 102 ja 105 artiklan täytäntöönpanoa koskevat EU:n asetukset sekä niiden mahdolliset muutokset.

8. Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 21 artiklan 4 kohtaa sovelletaan Islantiin ja Norjaan siltä osin kuin asiaankuuluvat Euroopan unionin lait ja asetukset on sisällytetty Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen siinä mahdollisesti määrättävien mukautusten mukaisesti.

Yhteinen julistus

Amerikan yhdysvaltojen sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin ja Norjan kuningaskunnan edustajat vahvistivat, että Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välinen lentoliikennesopimus, jäljempänä ’lentoliikennesopimus’, on määrä saattaa todistusvoimaiseksi muilla kielillä siten kuin määrätään joko Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden edustajana toimivan Euroopan komission, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisessä kirjeenvaihdossa ennen sopimuksen allekirjoittamista tai sekakomitean päätöksessä sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

Tämä yhteinen julistus on sopimuksen erottamaton osa.

Amerikan yhdysvaltojen puolesta:	Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta:
XXX	XXX
Islannin puolesta:	Norjan kuningaskunnan puolesta:
XXX	XXX

LISÄYS 2

EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN, ISLANNIN SEKÄ NORJAN KUNINGASKUNNAN VÄLINEN

LISÄSOPIMUS

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN, EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN, ISLANNIN, SEKÄ NORJAN KUNINGASKUNNAN VÄLISEN LENTOLIIKENNESOPIMUKSEN SOVELTAMISESTA

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARIN TASAVALTA,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOAVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

jotka ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen osapuolia ja Euroopan unionin jäsenvaltioita, jäljempänä ’jäsenvaltiot’,

sekä

EUROOPAN UNIONI

ISLANTI

ja

NORJAN KUNINGASKUNTA, jäljempänä ’Norja’, jotka

OTTAVAT HUOMIOON, että Euroopan komissio on neuvotellut Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta Amerikan yhdysvaltojen kanssa lentoliikennesopimuksen noudattaen neuvoston päätöstä komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut,

OTTAVAT HUOMIOON, että Amerikan yhdysvaltojen sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välinen lentoliikennesopimus, jäljempänä ’lentoliikennesopimus’, parafoitiin 2 päivänä maaliskuuta 2007 ja allekirjoitettiin Brysselissä 25 päivänä huhtikuuta 2007 ja Washington D.C:ssä 30 päivänä huhtikuuta 2007, ja että sitä on sovellettu väliaikaisesti 30 päivästä maaliskuuta 2008,

OTTAVAT HUOMIOON, että lentoliikennesopimusta muutettiin Amerikan yhdysvaltojen sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen lentoliikennesopimuksen muuttamisesta tehdyllä pöytäkirjalla, jäljempänä ’pöytäkirja’, joka parafoitiin 2 päivänä maaliskuuta 2010 ja allekirjoitettiin Luxemburgissa 24 päivänä kesäkuuta 2010,

OTTAVAT HUOMIOON, että Islanti ja Norja, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen perusteella täysivaltaisia jäseniä Euroopan ilmailumarkkinoilla, ovat liittyneet lentoliikennesopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna, samana päivänä tehdyllä Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisellä sopimuksella, jäljempänä ’sopimus’, johon on sisällytetty lentoliikennesopimus, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla,

TOTEAVAT, että on tarpeen säätää menettelyistä, joiden mukaisesti voidaan tarvittaessa päättää, kuinka lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 21 artiklan 5 kohdan mukaiset toimenpiteet toteutetaan,

TOTEAVAT, että on lisäksi tarpeen säätää menettelyistä, joiden mukaisesti Norja ja Islanti osallistuvat lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 18 artiklan nojalla perustettuun sekakomiteaan ja lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 19 artiklan määräysten mukaiseen välimiesmenettelyyn. Näillä menettelyillä olisi varmistettava tarvittava yhteistyö, tiedonkulku ja kuulemiset ennen sekakomitean kokouksia sekä lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, tiettyjen määräysten täytäntöönpano, mukaan lukien lentoturvallisuutta, ilmailun turvaamista, liikenneoikeuksien myöntämistä ja peruuttamista sekä valtion tukia koskevat määräykset,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 ARTIKLA

Ilmoitukset

Jos Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot päättävät irtisanoa sopimuksen sen 3 artiklan mukaisesti tai päättävät keskeyttää sen väliaikaisen soveltamisen taikka peruuttaa tätä koskevat ilmoitukset, komissio ilmoittaa siitä välittömästi Islannille ja Norjalle ennen Amerikan yhdysvalloille diplomaattiteitse annettavaa ilmoitusta. Vastaavasti Islanti ja/tai Norja ilmoittavat välittömästi komissiolle tällaisista päätöksistä.

2 ARTIKLA

Liikennöintioikeuksien peruuttaminen

Lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 21 artiklan 5 kohdan mukaisen päätöksen siitä, että toisen sopimuspuolen lentoyhtiöiden ei sallita liikennöidä lisävuoroja tai tulla uusille markkinoille lentoliikennesopimuksen nojalla, ja tällaisesta päätöksestä ilmoittamisesta Amerikan yhdysvalloille tai tällaisen päätöksen peruuttamiseen suostumisesta tekevät neuvosto, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta yksimielisesti perussopimuksen asiaan liittyvien määräysten mukaisesti, sekä Islanti ja Norja. Neuvoston puheenjohtaja ilmoittaa tämän jälkeen Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin ja Norjan puolesta Amerikan yhdysvalloille tällaisesta päätöksestä.

3 ARTIKLA

Sekakomitea

1. Euroopan unionia, sen jäsenvaltioita, Islantia ja Norjaa edustavat lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 18 artiklan nojalla perustetussa sekakomiteassa komission, jäsenvaltioiden, Islannin ja Norjan edustajat.

2. Komissio esittää Euroopan unionin, sen jäsenvaltioiden, Norjan ja Islannin kannan sekakomiteassa lukuun ottamatta EU:ssa jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia aloja, joita koskevan kannan esittävät tapauksen mukaan neuvoston puheenjohtajavaltio tai komissio, Islanti ja Norja.

3. Islanti ja Norja hyväksyvät yhdessä komission kanssa sekakomitean kokouksissa esitettävän Islannin ja Norjan kannan lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 14 tai 20 artiklan soveltamisalaan kuuluviin asioihin sekä asioihin, jotka eivät edellytä sellaisen päätöksen tekemistä, jolla on oikeusvaikutuksia.

4. Muissa sekakomitean päätöksissä, jotka koskevat Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen sisällytettyjen asetuksien ja direktiivien soveltamisalaan kuuluvia asioita, komissio hyväksyy yhdessä Norjan ja Islannin kanssa Euroopan unionin, sen jäsenvaltioiden, Islannin ja Norjan kannan.

5. Muissa sekakomitean päätöksissä, jotka koskevat Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen sisällytettyjen asetuksien ja direktiivien soveltamisalaan kuulumattomia asioita, Islanti ja Norja hyväksyvät yhdessä komission kanssa Islannin ja Norjan kannan.

6. Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Islanti ja Norja osallistuvat täysimääräisesti jäsenvaltioiden kanssa pidettäviin koordinointi-, kuulemis- tai päätöksentekokokouksiin ja että ne saavat kaikki sekakomitean kokousten valmistelussa tarvittavat tiedot.

4 ARTIKLA

Välimiesmenettely

1. Komissio edustaa Euroopan unionia, jäsenvaltioita, Islantia ja Norjaa lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 19 artiklan määräysten mukaisessa välimiesmenettelyssä.

2. Komissio toteuttaa tarvittaessa toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Islanti ja Norja osallistuvat välimiesmenettelyjen valmisteluun ja koordinointiin.

3. Jos neuvosto päättää peruuttaa etuuksia lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 19 artiklan 7 kohdan mukaisesti, päätöksestä ilmoitetaan Islannille ja Norjalle. Vastaavasti Islanti ja/tai Norja ilmoittavat komissiolle tällaisista päätöksistä.

4. Komissio, jota avustavat neuvoston nimeämä jäsenvaltioiden edustajien erityiskomitea sekä Islanti ja Norja, päättää kaikista muista tarvittavista lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 19 artiklan nojalla toteutettavista aiheellisista toimista asioissa, jotka EU:ssa kuuluvat unionin toimivaltaan.

5 ARTIKLA

Tietojen vaihto

1. Islanti ja Norja ilmoittavat viipymättä komissiolle lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 4 tai 5 artiklan nojalla tekemistään päätöksistä olla myöntämättä lupia jollekin Amerikan yhdysvaltojen lentoyhtiölle, peruuttaa luvat kokonaan tai tilapäisesti tai rajoittaa niiden käyttöä. Vastaavasti komissio ilmoittaa viipymättä Islannille ja Norjalle tällaisista jäsenvaltioissa tehdyistä päätöksistä.

2. Islannin ja Norjan on ilmoitettava viipymättä komissiolle kaikista pyynnöistä tai ilmoituksista, joita ne ovat tehneet tai jotka ne ovat vastaanottaneet lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 8 artiklan nojalla. Vastaavasti komissio ilmoittaa välittömästi Islannille ja Norjalle tällaisista jäsenvaltioissa tehdyistä tai vastaanotetuista päätöksistä.

3. Islannin ja Norjan on ilmoitettava viipymättä komissiolle kaikista pyynnöistä tai ilmoituksista, joita ne ovat tehneet tai jotka ne ovat vastaanottaneet lentoliikennesopimuksen,

sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 9 artiklan nojalla. Vastaavasti komissio ilmoittaa välittömästi Islannille ja Norjalle tällaisista jäsenvaltioissa tehdyistä tai vastaanotetuista päätöksistä.

6 ARTIKLA

Valtion avustukset ja tuki

1. Jos Islanti tai Norja katsoo, että tuella tai avustuksella, jota valtion elin harkitsee annettavaksi tai antaa Amerikan yhdysvaltojen alueella, on lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja kielteisiä vaikutuksia kilpailuun, se ilmoittaa asiasta komissiolle. Jos jokin jäsenvaltio on tuonut vastaavan asian komission tietoon, komissio antaa sen vastaavasti tiedoksi Islannille ja Norjalle.

2. Komissio, Islanti ja Norja voivat ottaa yhteyttä kyseiseen elimeen tai pyytää lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 18 artiklan nojalla perustetun sekakomitean koolle kutsumista.

3. Komissio, Islanti ja Norja ilmoittavat toisillensa viipymättä, jos Amerikan yhdysvallat ottaa niihin yhteyttä lentoliikennesopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla, 14 artiklan 3 kohdan nojalla.

7 ARTIKLA

Voimassaolon päättyminen

1. Sopimuspuoli voi milloin tahansa ilmoittaa kirjallisesti diplomaattiteitse toisille sopimuspuolille päätöksestään irtisanoa tämä lisäsopimus tai lopettaa sen väliaikainen soveltaminen. Tämä lisäsopimus irtisanotaan tai sen väliaikainen soveltaminen lakkaa keskiyöllä (GMT) kuuden kuukauden kuluttua sopimuksen irtisanomista tai väliaikaisen soveltamisen lakkauttamista koskevan kirjallisen ilmoituksen päiväyksestä, jollei irtisanomisilmoitusta peruuteta sopimuspuolen sopimuksella ennen mainitun määräajan päättymistä.

2. Sen estämättä, mitä tässä artiklassa muutoin määrätään, jos sopimus irtisanotaan tai sen väliaikainen soveltaminen lopetetaan, tämä lisäsopimus irtisanotaan tai sen väliaikainen soveltaminen lakkaa samanaikaisesti.

8 ARTIKLA

Väliaikainen soveltaminen

Sopimuspuolet sopivat kansallista lainsäädäntöään noudattaen soveltavansa tätä lisäsopimusta väliaikaisesti joko lisäsopimuksen allekirjoituspäivästä tai sopimuksen 5 artiklassa tarkennetusta väliaikaisen soveltamisen aloituspäivästä sen mukaan, kumpi näistä tapahtuu myöhemmin, kunnes sopimus tulee voimaan 9 artiklan nojalla.

9 ARTIKLA

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan: a) kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona sopimuspuolten välisen noottienvaihdon, jolla on vahvistettu, että kaikki tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät menettelyt on saatettu päätökseen, jälkimmäinen nootti on päivätty, tai b) sopimuksen voimaantulopäivänä tai väliaikaisen soveltamisen aloituspäivänä, sen mukaan, kumpi näistä on myöhäisempi.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet ovat asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän lisäsopimuksen.

Tämä lisäsopimus tehdään ….. 2011 kolmena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

BELGIAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

BULGARIAN TASAVALLAN PUOLESTA

TŠEKIN TASAVALLAN PUOLESTA

TANSKAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PUOLESTA

VIRON TASAVALLAN PUOLESTA

IRLANNIN PUOLESTA

HELLEENIEN TASAVALLAN PUOLESTA

ESPANJAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

RANSKAN TASAVALLAN PUOLESTA

ITALIAN TASAVALLAN PUOLESTA

KYPROKSEN TASAVALLAN PUOLESTA

LATVIAN TASAVALLAN PUOLESTA

LIETTUAN TASAVALLAN PUOLESTA

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNNAN PUOLESTA

UNKARIN TASAVALLAN PUOLESTA

MALTAN TASAVALLAN PUOLESTA

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

ITÄVALLAN TASAVALLAN PUOLESTA

PUOLAN TASAVALLAN PUOLESTA

PORTUGALIN TASAVALLAN PUOLESTA

ROMANIAN PUOLESTA

SLOVENIAN TASAVALLAN PUOLESTA

SLOVAKIAN TASAVALLAN PUOLESTA

SUOMEN TASAVALLAN PUOLESTA

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA

EUROOPAN UNIONIN PUOLESTA

ISLANNIN PUOLESTA

NORJAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA